

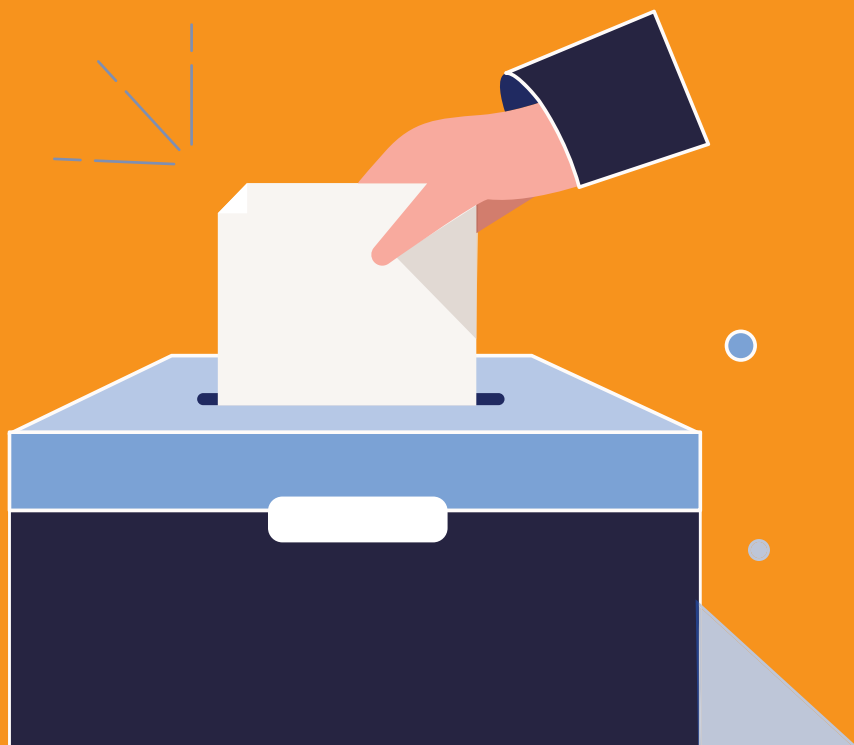
РЪКОВОДСТВО ЗА

МЛАДИТЕ

ИЗБИРАТЕЛИ, КОИТО ЩЕ

ГЛАСУВАТ ЗА

ПЪРВИ ПЪТ



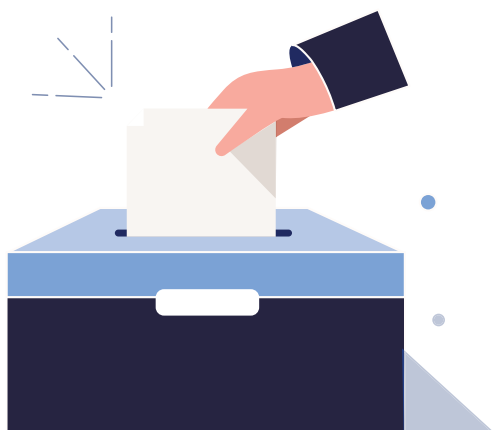


ГЛАСУВАШ ЗА ПЪРВИ ПЪТ?

В деня, в който навършиш 18 години, ти ставаш пълноправен член на обществото. Тогава получаваш право на глас и можеш да решаваш кои да бъдат народните депутати, които ще застъпват твоите права и интереси в Народната скупщина, кои да бъдат депутатите в Скупщината на Автономна област Войводина и кои да бъдат съветниците в твоя град/община.

Мислил/а ли си как ще изглежда твоята страна след 10 или 15 години? Ще живееш ли в страна, която зачита човешките права, грижи се за околната среда и се бори срещу бедността? Страна, в която мъжете и жените са равнопоставени? Страна, която ще ти създаде възможности да пътуваш свободно и да опознаваш света? Притесняваш ли се как ще получиш работата, която обичаш? Какво се случва с изменението на климата и глобалното затопляне? Със здравеопазването, образованието?

Всички тези въпроси засягат тебе и тези, които познаваш и по някакъв начин са свързани с политиката. Ето защо трябва да се интересуваш от политика!

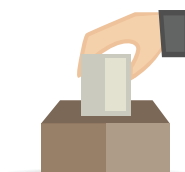


Политиката е част от твоето ежедневие и от живота на близки до сърцето ти хора. Добрата новина е, че можеш да повлияеш нещата да бъдат по-добри. Твоят миروглед е уникален и също толкова важен, колкото и този на всеки друг. Светът, в който живеем, се променя бързо и нямаш време да бъдеш мълчалив наблюдател. Получавайки правото на глас, ти получаваш и силата да действаш и да променяш. Включи се и оформяй бъдещето си.

Гласувай, защото това е твое право. Избери как искаш да живееш.

В неделя, **17 декември**, ще имаш възможността да гласуваш за първи път и то така, както ти желаеш. Повече от 8000 избирателни секции ще бъдат отворени и ще ти трябват само няколко минути, за да гласуваш.

КОГО ИЗБИРАШ НА 17 ДЕКЕМВРИ?



Гласувайки на изборите и заграждайки поредния номер пред една кандидатска листа в бюлетината, ти участваш в избора на **250 народни представители в Народната скупщина**, които от твое име и от името на всички граждани на Република Сърбия ще гласуват закони и други актове, ще избират Правителство и други длъжностни лица и ще упражняват контрол върху работата на Правителството и другите държавни органи.

Избирателите, живеещи на територията на Автономна област Войводина, ще избират **120 депутати в Скупщината на Автономна област Войводина**, които ще гласуват решения и други актове, свързани с организацията на обществените дела за реализиране на общите интереси на областта.

Избирателите в 66 общини/града ще избират и **общински/градски съветници**, които ще приемат правилници относно организацията на обществените дела за осъществяване на общите интереси на местното самоуправление.

Кандидатите за народни представители, депутати и съветници се предлагат от политически партии, коалиции на политически партии и групи граждани.

ИМАШ ЛИ ПРАВО НА ГЛАС?



Право да гласуват в парламентарните избори имат всички пълнолетни граждани на Република Сърбия, които живеят в страната и чужбина, върху които не са продължени родителските права и които не са напълно лишени от правоспособност.

За да можеш да гласуваш, трябва да си вписан/а в избирателния списък и да имаш валидна лична карта или паспорт.

ВПИСАН/А ЛИ СИ В ИЗБИРАТЕЛНИЯ СПИСЪК?



Можеш да провериш:

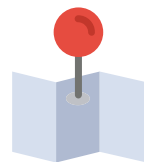
- като отидеш в своята общинска/градска администрация;
- като направиш запитване чрез уеб презентацията на [Министерството на държавната администрация и местното самоуправление](#);
- като направиш запитване чрез [Портал еУправа](#), ако си регистриран потребител на Портал еУправа и притежаваш мобилно приложение ConsentID или квалифициран електронен сертификат.

Ако не си вписан/а в избирателния списък или данните ти са неправилно вписани в него, можеш да подадеш заявление за вписване/промяна на данни в избирателния списък до общинската/градската администрация за населеното място по посочения в личната ти карта адрес или чрез [Портал еУправа](#) **най-късно до 1 декември**.

Ако си избирател – представител на национално малцинство, имаш право да подадеш заявление до твоята общинска/градска администрация или чрез [Портал еУправа](#) името и фамилията ти да бъдат вписани в избирателния списък, освен на сръбски език и кирилица, и на езика и писмото на твоето национално малцинство.

В периода **от 2 до 13 декември 2023 г.** можеш да подадеш заявление за вписване/промяна на данни в избирателния списък директно до Министерството на държавната администрация и местното самоуправление, или до твоята общинска/градска администрация, или чрез Портал еУправа.

КЪДЕ ГЛАСУВАШ?



В изборите гласуваш в избирателната секция, в която си вписан/а в извлечението от избирателния списък по местоживееене (адрес по лична карта).

ВАЖНО: Ако поради образованието си пребиваваш (временно живееш) в населено място, различно от местоживееенето ти, и искаш да гласуваш в това място, трябва да подадеш заявление до общинската/градската администрация на това населено място за вписване на информацията в избирателния списък, че в предстоящите избори ще гласуваш по местопребиваване (избрана избирателна секция), най-късно до **25 ноември 2023 г.**



Ако едновременно с парламентарните се провеждат местни избори и ти искаш да гласуваш по местопребиваване, няма да можеш да гласуваш в местните избори, защото това е възможно само в мястото, където живееш, т.е. там, където имаш местожителство.

КАКВО ТРЯБВА ДА НАПРАВИШ В ИЗБОРНИЯ ДЕН?



Избирателните секции са отворени от 7.00 до 20.00 часа и са ясно означени, така че всеки да ги намери лесно. Гласуването обикновено се провежда в помещения на училища, общини/градове, детски градини, местни общности, културни центрове.

Изборите в избирателната секция се организират от секционната избирателна комисия. Секционната избирателна комисия работи в постоянен и разширен състав.

Постоянният състав (задължителен) на секционната избирателна комисия се състои от председател, двама членове и техните заместници. Те се назначават от местната избирателна комисия по предложение на парламентарните групи в Народната скупщина. Всяка парламентарна група има право да предложи такъв брой членове и заместник-членове на секционните избирателни комисии, който пропорционално съответства на големината на парламентарната група в Народната скупщина в деня на разписване на изборите.

Всеки вносител на обявена кандидатска листа има право да предложи член и заместник-член в **разширения състав** на секционната избирателна комисия.

Секционната избирателна комисия подрежда избирателната секция по предписания начин, който осигурява редовността и тайната на гласуването, организира гласуването и установява резултатите от гласуването в избирателната секция.

Членовете на секционната изборителна комисия се договарят за разпределението на отговорностите в изборния ден (проверяване с помощта на УВ лампа, установяване на самоличността и намиране на изборителя в извлечението от изборителния списък, маркиране със спрей, връчване на бюлетина, инструктиране относно начина на гласуване, и т.н.).

Освен членовете на секционната изборителна комисия, в изборителната секция имат право да присъстват и **наблюдатели** (местни и чуждестранни), акредитирани от Републиканската изборителна комисия. Наблюдателите наблюдават само изборния процес в изборителната секция, тоест наблюдават само протичането на гласуването.

Когато дойдеш в изборителната секция:

- заставаш пред члена на секционната изборителна комисия, който ще провери десния ти показалец с ултравиолетова лампа, за да установи дали вече си гласувал/а, тоест дали имаш следи от спрея, използван за маркиране на гласувалите изборители;
- след това предаваш личната си карта или паспорт на друг член на секционната изборителна комисия, за да установи самоличността ти. Желателно е, но не е задължително да предадеш и поканата за гласуване;
- след като е установена самоличността ти, следващият член на секционната изборителна комисия намира името и фамилията ти в извлечението от изборителния списък, огражда с кръгче поредния номер пред твоето име и фамилия и ти се подписваш в съответната графа;
- след като се подпишеш върху извлечението от изборителния списък, ти заставаш пред член на секционната изборителна комисия, който ще маркира десния ти показалец със спрей, с който се маркира всеки гласувал изборител, а друг член на секционната изборителна комисия ще ти подаде бюлетина и ще те инструктира как да гласуваш.

Гласуваш лично и тайно. Лично гласуване означава, че можеш да гласуваш само от свое име. Никой няма право да ти възлага как да гласуваш, нито имаш задължение да казваш на някого за кого си гласувал/а.

Ще отидеш зад паравана и **ще оградиш с кръгче номера пред една кандидатска листа**, за която искаш да гласуваш.

Никой няма право да те обезпокоява и да гледа как гласуваш. Ако е нарушена тайната на гласуването ти, имаш право да инициираш процедура за анулиране на гласуването в твоята избирателна секция.

Ако поради неграмотност, слабо зрение, увреждане или друга причина не можеш да попълниш бюлетината сам/а, имаш право да доведеш придружител в избирателната секция, който да попълни бюлетината вместо теб, но така, както ти му възложиш.

Когато оградиш с кръгче номера пред една кандидатска листа, сгъваш бюлетината и я пускаш в съответната избирателна кутия. След това напускаш избирателната секция.

По изключение, ако поради тежко заболяване или увреждане не можеш да отидеш в избирателната секция и да гласуваш, трябва да **уведомиш за това местната избирателна комисия не по-рано от 14 декември и не по-късно от 17 декември до 11.00 часа или секционната избирателна комисия в изборния ден най-късно до 11.00 часа.**

Гласуването извън избирателната секция предполага при тебе да дойдат трима членове на секционната избирателна комисия (пратеници), които:

- установяват самоличността ти;
- с помощта на УВ лампа проверяват дали вече си гласувал/а;
- връчват ти потвърждение за избирателното право на гласуване извън избирателната секция, което подписваш и предаваш на членовете на секционната избирателна комисия;
- маркират със спрей показалеца на дясната ти ръка и ти подават: бюлетина, обща кандидатска листа и специален плик, в който след гласуване ще поставиш попълнената бюлетина;
- инструктират те как да гласуваш.

След като членовете на секционната избирателна комисия напуснат стаята, в която ще гласуваш, ти:

- гласуваш сам/а или със съдействието на придружител;
- сгъваш бюлетината и я поставяш в специалния плик, който затваряш.

След като си гласувал/а, членовете на секционната изборителна комисия се връщат в стаята, където си гласувал/а и:

- запечатват със стикер специалния плик, съдържащ бюлетината;
- поставят в официален плик запечатания плик с бюлетината и подписаното потвърждение за изборителното право на гласуване извън изборителната секция.

След като се върнат в изборителната секция, пратениците на секционната изборителна комисия предават официалния плик на председателя на изборителната комисия, който го отваря, проверява дали съдържа подписаното от теб потвърждение за изборителното право да гласувате извън изборителната секция, огражда с кръгче поредния номер, под който си вписан/а в извлечението от изборителния списък и в графата за подпис отбелязва, че си гласувал/а извън изборителната секция. След това отваря запечатания плик и пуска сгънатата бюлетина в изборителната кутия.

КАКВО СЕ СЛУЧВА, КОГАТО ГЛАСУВАНЕТО Е ПРИКЛЮЧИЛО И ИЗБИРАТЕЛНАТА СЕКЦИЯ Е ЗАТВОРЕНА?



След като изборителната секция се затвори, секционната изборителна комисия пристъпва към установяване на резултатите от гласуването. След като установи резултатите от гласуването, секционната изборителна комисия е длъжна да изложи в изборителната секция втория екземпляр от протокола за работата на секционната изборителна комисия, който съдържа резултатите от гласуването.

Секционната изборителна комисија предроставя първия екземпляр от протокола за работата на секционната изборителна комисија на местната изборителна комисија, която го сканира и публикува в интернет презентацията на [Републиканската изборителна комисија](#).

Ако се интересуваши от резултатите от гласуването, ще можеш да ги видиши в твоята изборителна секция, както и в веб презентацията на [Републиканската изборителна комисија](#).

За повече информация относно изборите можеш да посетиши веб презентациите на Републиканската изборителна комисија www.rik.parlament.gov.rs и biraci.parlament.gov.rs.

С твоя глас избираши бъдещето си!



РЕПУБЛИКАНСКА ИЗБОРИТЕЛНА КОМИСИЈА

ул. Крал Милан № 14, 11000 Белград, Србија

T: 011/3026-000, 011/3026-100, 011/3026-200

E: rik@parlament.rs, izbori@parlament.rs

www.rik.parlament.gov.rs



Инстаграм

riksrbije



YouTube

Републиканска изборителна
комисија

